

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

Dinsdag 13 augustus 2024

Grote Zaal 20.00 uur

Jenaer Philharmonie
Simon Gaudenz, dirigent
Ella van Poucke, cello

Bedřich Smetana 1824-1884

Vltava (De Moldau) uit 'Má vlast' (Mijn vaderland) (1872-79)

Joseph Haydn 1732-1809

Celloconcert in D, Hob. VIIIb: 2 (1783)

Allegro moderato

Adagio

Rondo: Allegro

PAUZE

Nikolaj Rimski-Korsakov 1844-1908

Sheherazade, op. 35 'Symfonische suite naar Duizend-en-een-nacht' (1888)

De zee en het schip van Sindbad

Het verhaal van prins Kalender

De jonge prins en de jonge prinses

Feest in Bagdad - De zee - Het schip slaat te pletter tegen een rots - Besluit

TOELICHTING

De Tsjech Bedřich Smetana groeide op in de Donaumonarchie als zoon van een bierbrouwer. In de loop van de negentiende eeuw werd het nationalisme in Europa steeds sterker. Smetana werd aan het eind van zijn leven dan ook gevierd als een nationale held toen hij in 1879 *Má vlast* (Mijn vaderland) had voltooid. Het stuk bestaat uit zes symfonische gedichten; composities die een verhaal of beeld beschrijven. Het onderwerp is het Tsjechische heroïsche verleden en de natuur. Het deel Vltava, oftewel de Moldau, bevat één van de beroemdste melodieën van Smetana. We kunnen er ons een reisje bij voorstellen op de Moldau, vanaf de bron totdat hij voorbij Praag in de Elbe opgaat. De rivier trekt door Boheemse bossen en weiden, komt langs een boerenbruiloft, langs een waternimfendans in de maneschijn, langs kastelen, richting Praag en aldaar door het historische Vysehrad, waarna hij in de verte verdwijnt.

Haydns stralende Celloconcert

Bijna honderd jaar eerder, in 1784, ging in Londen het *Celloconcert in D*, Hob. VIIIb: 2 van Joseph Haydn in première. Haydn werd geboren in een Oostenrijks dorpje op de grens met Hongarije. Zijn vader was een muzikale wagenmaker die voor zijn talrijke kinderen liedjes zong die Haydn zich als oude man nog herinnerde. Haydn was de laatste belangrijke componist die het grootste deel van zijn leven in dienst was van een edelman; de prins Esterházy. Zijn *Celloconcert in D* behoort tot de hoogtepunten van het cello-repertoire. Het is virtuoos, stralend, uitbundig en het middendeel is ontroerend. Het eerste deel wordt vaak opgegeven als

verplicht werk bij audities voor orkesten omdat de cellist hier kan laten zien waar hij toe in staat is.

Sprookje van Rimski-Korsakov

Waar Smetana en Haydn van eenvoudige komaf waren werd Nikolai Rimski-Korsakov geboren in een adellijke familie. Op twaalfjarige leeftijd ging hij in opleiding bij de Russische marine. Hoewel hij geen conventionele muziekopleiding volgde, ontwikkelde hij zich tot een zeer groot componist. In 1888, het jaar dat Het Concertgebouw geopend werd, componeerde hij de symfonische suite *Sheherazade*, gebaseerd op de sprookjes van *Duizend-en-een-nacht*. Het ging Rimski-Korsakov vooral om het uitbeelden van taferelen en het oproepen van sferen. Deel één verbeeldt de zee en Sinbads schip. De zee wordt uitgebeeld door de strijkers en Sheherazade zelf wordt verklankt door de soloviool. In deel twee maakt de viool duidelijk dat de vertelster aan een ander verhaal is begonnen, het verhaal van prins Kalender. Het derde deel is het verhaal van de jonge prins en de prinses, een wereld van vrede en rust. In het laatste deel rukt een thema van de Sultan ons weg uit de tedere sferen. We gaan naar Bagdad, waar het feest is. Melodieën uit vorige verhalen keren terug en we eindigen vredig.

Marika Tuin

BIOGRAFIE

De **Jenaer Philharmonie**, opgericht in 1934, kreeg zijn huidige naam in 1969. Het is het grootste onafhankelijke symfonieorkest van de Duitse deelstaat Thüringen. Bijzonder is dat er drie koren aan het orkest verbonden zijn; het filharmonisch koor, het madrigalenkoor en het jongenskoor. Thuisbasis is het Volkshaus Jena uit 1903 met de prachtige Ernst Abbezaal. Vooral de Mahler-Scartazzini-cyclus, die ook op cd verschijnt, trekt internationaal de aandacht. Als gevolg daarvan ontvangt de Jenaer Philharmonie geregeld uitnodigingen om op festivals en in concertzalen in heel Europa te spelen.

In 2018 werd de Zwitserse dirigent **Simon Gaudenz** de nieuwe chef-dirigent. Hij studeerde onder andere aan het Mozarteum in Salzburg bij Dennis Russell Davies. Met het symfonieorkest van Odense zette hij de symfonieën van Schumann op cd. Met de Jeaner Philharmonie neemt hij graag werken op van onbekendere meesters.

Ella van Poucke begon met cellospelen toen ze zes was. Vier jaar later maakte ze haar debuut in Het Concertgebouw. Zij wordt gezien als een van de meest toonaangevende cellisten van haar generatie en profileert zich zowel als solist als in kamermuziek. Van Poucke komt uit een familie van musici en één van haar broers is balletdanser. Zelf zegt zij over haar talent: 'Al heb je talent, het gaat erom hoe je dat ontwikkelt. Het succes komt je niet aanwaaien. Het is gewoon heel hard werken.' In 2021 bracht zij haar debuutalbum uit met alle cellowerken van Schumann. Het jaar erop werd ze benoemd tot docent aan het Conservatorium van Amsterdam. Van Poucke bespeelt een Maggini-cello uit 1620, die zij in bruikleen heeft.

SUMMARY

In the second half of the nineteenth century, Czech nationalist sentiment ran strong in what was then still a part of the Austro-Hungarian Empire. Accordingly, Bedřich Smetana's symphonic poem *Má vlast* (*My Fatherland*) had a wildly enthusiastic reception. In the movement 'Vltava' ('The Moldau') we hear the river playing the lead. We can imagine ourselves on a trip down the Moldau as it flows through the forests and fields of Bohemia, passes a country wedding, water nymphs dancing by moonlight and castles on its way to Prague, and then through historic Vysehrad, after which it vanishes into the distance.

In Joseph Haydn's *Cello Concerto in D major* the cello shines, able to show off everything it is capable of, exuberant, moving, virtuosic and lyrical. Russian composer Nikolai Rimsky-Korsakov, originally a marine, opted for an exotic Arabian mood in his symphonic suite *Sheherazade*, named for the teller of the tales in the *One Thousand and One Nights*.

Translation: Anne Hodgkinson

EN VERDER...

ZOMERCONCERTEN LIVE!

Geniet nog even na van het concert tijdens ZomerConcerten Live! Met vanavond een ontmoeting in de Spiegelzaal met Simon Gaudenz (dirigent) en Ella van Poucke (cello). U bent van harte welkom.

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

vr 30/08

20.00 uur
Grote Zaal

Tsjaikovski's Romeo en Julia en Dvořák's Celloconcert met Queyras

De uitzonderlijke cellovirtuoos Jean-Guihen Queyras schittert in Dvořák's legendarische *Celloconcert*. Onder leiding van Kerem Hasan speelt het Residentie Orkest ook Tsjaikovski's sprankelende fantasie-ouverture *Romeo en Julia*.

